

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Șpac Rodica în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, în cauza penală, în privința lui

Adomnița Dumitru XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 26.04.2019 până la 02.03.2020;

Instanța de apel de la 23.03.2020 până la 17.11.2020;

Instanța de recurs de la 04.02.2021 până la 28.06.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 02 martie 2020, Adomnița Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 217¹ alin.(4) lit. b, d) Cod penal, și prin coroborare cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni, în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Adomnița Dumitru suma de 1 680 lei în folosul statului pentru efectuarea expertizei nr. 34/12/1-R-5682 din 18.12.2018.

A fost respinsă solicitarea procurorului cu privire la confiscarea automobilului de model „Opel Corsa” cu XXXXXX.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Adomnița Dumitru fiind în înțelegere prealabilă, de comun acord și împreună cu persoane identificate și alte persoane, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a etnobotanicelor și analogilor lor în scop de înstrăinare, a aderat la grupul criminal organizat condus de persoana identificată cu un înalt grad de coordonare între membrii săi, cu caracter retras, cu regulile sale de comunicare, de subordonare, disciplină, având un plan bine determinat de activitate infracțională, cu desemnarea rolurilor și funcțiilor membrilor grupului, a unor acte și operațiuni concrete, cu scopul și intenția unică de a comite acțiuni în vederea producerii și comercializării etnobotanicelor și analogilor lor în

proporții deosebit de mari prin diferite metode, inclusiv prin intermediul aplicațiilor electronice și ale serviciilor de mesagerie, pe întreg teritoriul Republicii Moldova și peste hotarele țării. În aceste condiții, Adomnița Dumitru pe parcursul perioadei de timp cuprinse între lunile august 2018 -februarie 2019, acționând prin participație, sub forma grupului criminal organizat, distribuind preventiv rolurile fiecăruia, activând în calitate de coautor, pentru producerea, prepararea, experimentarea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea, precum și alte operațiuni ilegale cu etnobotanicele și analogii acestora, prin intermediul mai multor telefoane mobile, computer și alte dispozitive electronice, coordona activitatea grupului criminal organizat, prin darea de indicații, dirijarea acțiunilor și repartizarea rolurilor membrilor acesteia, precum și participa nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale. Astfel, Adomnița Dumitru, pe parcursul perioadei de timp menționate, a pus în aplicare o schemă criminală pe întreg teritoriul Republicii Moldova, prin care ilegal dobânda prin intermediul persoanei identificate și de la alți membri ai grupului criminal organizat pachete cu etnobotanice și analogi ai acestora în proporții deosebit de mari, pe care capul grupării criminale le repartiza în doza mai mici și le transmitea consumatorilor de substanțe psihotrope prin intermediul unei rețele de realizatori, activitatea cărora ultimul o coordona prin intermediul telefoanelor mobile, procurate sau obținute concret pentru acest scop. Potrivit planului infracțional stabilit, grupul criminal organizat menționat condus de persoana identificată, din care făcea parte și Adomnița Dumitru, era alcătuit structural din mai multe filiere, din care făceau parte mai mulți membri, „racolați” în condiții confidențiale, care acționau coordonat și care participau nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale, prin selectarea, recrutarea și convingerea persoanelor să adere la gruparea criminală investigată și să acționeze prin transportarea și distribuirea etnobotanicelor și analogilor acestora consumatorilor de substanțe stupefiante. Funcționalitatea organizației era asigurată prin intermediul telefoanelor mobile, în care erau plasate cartele SIM destinate exclusiv pentru asigurarea activității grupării criminale, iar acumularea mijloacelor bănești se organiza post-factum comercializării drogurilor de către membrii grupării, prin transmiterea mijloacelor bănești persoanei identificate sau concubinei acestuia. Reieșind din atribuțiile care îi reveneau fiecărui membru al grupului criminal organizat, Adomnița Dumitru, urmărind scopul producerii și comercializării etnobotanicelor și analogilor acestora în proporții deosebit de mari, acționând sub formă de îndeletnicire, din motive de cupiditate, repartiza produse etnobotanice și analogi ai acestora în doze mai mici, ambalându-le în pachetele din polietilenă de tip zip-lock, după care, în repetate rânduri, fiind contactat prin intermediul aplicațiilor electronice și nemijlocit prin apeluri telefonice în rețeaua GSM de către membri ai grupării criminale și de către persoane neidentificate de organul de urmărire penală,

dependente de consumul de stupefiante, negocia vânzarea acestor tipuri de substanțe psihotrope, în mare parte în mun. Chișinău, dar și în alte locații, cu preturi majorate, prin transmiterea etnobotanicelor solicitate după principiul „din mână în mână”.

La data de 06 decembrie 2018, aproximativ la orele 13:00, membrul grupării criminale Adomnița Dumitru, urmărind scopul punerii în circulație ilegală a produselor etnobotanice și analogilor acestora în scop de înstrăinare, aflându-se în mun. Chișinău, pe bd. Cuză-Vodă, în apropiere de localul de agrement „MuzCafe”, în adiacentul parcului Cuza Vodă și a instituției de învățământ „Centrul de Excelență în Transporturi” amplasat în mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 31, i-a comercializat investigatorului sub acoperire cu date cifrate Rotundu Oleg, produse etnobotanice într-un pachetel de tip zip-lock, la prețul de 100 lei, care reprezintă cannabinoizi sintetici, pe care anterior le-a păstrat și transportat la domiciliul său de pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 35/2, ap.29 și le-a dobândit de la persoana identificată și alți membri la moment neidentificați ai grupului criminal dat. Potrivit raportului de expertiză fizico-chimică nr. 34/12/1-R-5682 din 18.12.2018, s-a stabilit că masa vegetală uscată, de culoarea galbenă, ridicată la data de 06.12.2018 de la investigatorul sub acoperire cu date cifrate Rotundu Oleg Gheorghe, achiziționată sub controlul organelor de drept la data de 06.12.2018 de la membrul grupului criminal în cauză-Adomnița Dumitru, reprezintă produs etnobotanic care conține cannabinoidul sintetic MDMB(N)-2201 (C₂₀H₂₈FN₃O₃), care nu este inclus în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1088 din 05.10.2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului, dar care reprezintă analogul substanței stupefiante 5F-AMB sau AB-PINACA, care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante, incluse în *„Tabelul I. Substanțele stupefiante și substanțele psihotrope neutilizate în scopuri medicale: Lista nr. 2. Substanțele psihotrope”*, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1088 din 05 octombrie 2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului, cu ulterioarele modificări. Masa produsului etnobotanic îmbibat cu cannabinoidul sintetic MDMB(N)-2201 constituie 3,353 grame (masă uscată). Conform Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în traficul ilicit precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 79 din 23.01.2006 cu ulterioarele modificări, aceste 3,353 grame de MDMB(N)-2201 (*analog al substanței stupefiante 5F-AMB sau AB-PINACA*), constituie proporții deosebit de mari.

La data de 06 februarie 2019, aproximativ la ora 07:40, în rezultatul percheziției efectuate de membrii grupului de urmărire penală la domiciliul membrului grupului criminal în cauză - Adomnița Dumitru, de pe adresa mun. Chișinău, str.

Sarmizegetusa, 35/2, ap. 29, au fost depistate și ridicate 91 de pachetele din polietilenă de culoare transparentă, destinate pentru repartizarea etnobotanicelor și analogilor acestora în doza mai mici, dispozitive electronice pentru menținerea legăturii la distanță, precum și alte substanțe și obiecte relevante obiectului investigat.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Adomnița Dumitru a comis infracțiunea prevăzută de art. 42 alin. (2), art. 217¹ alin. (4) lit. b, d) Cod penal, individualizată prin *„circulația ilegală a etnobotanicelor în scop de înstrăinare, manifestată prin prelucrarea, cultivarea și utilizarea de plante pentru fabricarea produselor etnobotanice și analogilor lor, săvârșite în scop de înstrăinare, în imediata apropiere de instituții de învățământ și locuri de agrement, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari”*.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispus potrivit prevederilor art. 106 Cod penal, de trecut în proprietatea statului automobilul de model „Opel Corsa” cu XXXXX, care a fost transmis spre păstrare lui Adomnița Veronica.

În susținerea apelului, procurorul a indicat că, automobilul de model „Opel Corsa” cu XXXXXX fiind în posesia inculpatului Popov Alexandr, alias „Șuric” (membru grupării criminale), care aparținea cu drept de proprietate lui Adomnița Dumitru și care a fost folosit pentru comercializarea etnobotanicelor. Conform procesului-verbal de ridicare din 06.02.2014, automobilul indicat a fost ridicat de la membrul grupului criminal în cauză - Popov Alexandr, alias „Șuric”. Ulterior asupra automobilului menționat a fost aplicat sechestrul și potrivit ordonanței din 21.03.2019 acest autovehicul a fost transmis spre păstrare cet. Adomnița Veronica (soția inculpatului Adomnița Dumitru).

Astfel, procurorul a indicat că, automobilul indicat a fost utilizat pentru săvârșirea infracțiunii de către grup criminal organizat, membrul căreia este și Adomnița Dumitru, respectiv acest automobil urmează a fi trecut în proprietatea statului.

3.1. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel avocatul Șpac Rodica în numele inculpatului Adomnița Dumitru, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei lui Adomnița Dumitru, și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Adomnița Dumitru să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 42, 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal și pedepsit în baza acestei legi la 4 ani și 8 luni închisoare în penitenciar, iar în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, de constatat încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție ale lui Adomnița Dumitru, prevăzute de art. 3 CEDO și de redus din pedeapsa stabilită, termenul închisorii de 5 luni, și de stabilit lui Adomnița Dumitru pedeapsa în formă

de închisoare pe un termen de 4 ani și 3 luni. În temeiul art. 90 Cod penal, să fie suspendată condiționat executarea pedepsei aplicate inculpatului sau în temeiul art. 90¹ Cod penal de suspendat parțial executarea pedepsei.

În susținerea apelului suplimentar, avocatul a indicat că inculpatul Adomnița Dumitru fiind audiat în calitate de învinuit în cadrul urmăririi penale cât și în calitate de inculpat în cadrul cercetării judecătorești, vina în comiterea infracțiunii a recunoscut-o pe deplin, a declarat că se căiește sincer de cele comise, a conștientizat despre fapta comisă, dovadă fiind în acest sens și faptul recunoașterii vinovăției precum și cererea depusă de către inculpat de examinare a cauzei în baza probelor indicate în rechizitoriu și anume în baza art. 364¹ Cod procedură penală. În acțiunile inculpatului Adomnița Dumitru sunt prezente mai multe circumstanțe atenuante prevăzute la art. 76 Cod penal, după cum urmează: căința sinceră, prin care inculpatul a manifestat nu doar regretul sincer față de fapta comisă, dar și prin fapte materiale, condamnămnd sincer conduita sa, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, inculpatul Adomnița Dumitru nefiind anterior atras la răspundere penală, nu a săvârșit careva infracțiuni sau contravenții, iar la locul de domiciliu se caracterizează pozitiv, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, inculpatul străduindu-se de a declara organelor de drept modul cum a comis infracțiunea, oferind posibilitatea de a descoperi urmele și alte probe ale infracțiunii săvârșite, recunoașterea vinovăției, ori acesta demonstrează că inculpatul Adomnița Dumitru, pledând vinovat, a evaluat și a luat atitudine de acțiunile sale, astfel există toate premisele că comportamentul acestuia poate fi schimbat, fără a fi izolat de societate.

De asemenea, apelanta a menționat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a ținut cont nici de vârsta inculpatului, care este una înaintată, de starea sănătății acestuia care s-a înrăutățit considerabil pe perioada în care acesta s-a aflat în arest preventiv și a fost deținut la Penitenciarul nr.13 Chișinău. Inculpatul a fost diagnosticat cu: Prostatită acută și Tensiune arterială acută, în ambele cazuri are nevoie de administrarea medicamentelor permanent, la fel și de controale și îngrijiri medicale. La fel, nu s-a ținut cont nici de starea sănătății soției acestuia, care a fost diagnosticată cu „Cancer de gradul 2”. Care la fel are nevoie permanent de îngrijiri medicale și este dependentă de administrarea medicamentelor. În legătură cu faptul că aceasta este bolnavă, nu este angajată în câmpul muncii și este la întreținerea exclusivă a inculpatului Adomnița Dumitru. Ultimul s-a angajat recent în câmpul muncii în calitate de magazinier la SRL „Crismobil”. Inculpatul mai are și doi copii: unul de 13 ani și celălalt de 18 ani, care la fel sunt la întreținerea exclusivă a inculpatului. Copilul de 18 ani este elev la moment, și respectiv se află la întreținerea tatălui, neavând careva surse de venit proprii.

În acest caz, în privința inculpatului Adomnița Dumitru, apărătorul a indicat că este rezonabil de a aplica prevederile art. 90 sau art. 90¹ Cod penal, ori aplicarea unei astfel de pedepse, va fi una rezonabilă și echitabilă în raport cu fapta comisă de inculpatul Adomnița Dumitru.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, a fost admis apelul declarat de către procuror și apelul declarat de către avocatul Șpac Rodica în numele inculpatului Adomnița Dumitru, casată parțial sentința în privința lui Adomnița Dumitru, doar în partea confiscării speciale și reducerii pedepsei și pronunțată în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În conformitate cu art. 106 alin. (1), (2), lit. a) Cod penal, automobilul de model „Opel Corsa”, cu nr./î XXXXX, ridicat la data de 06 februarie 2019 și sechestrat, ce aparține cu drept de proprietate lui Adomnița Dumitru - a confisca special și a-l trece forțat și gratuit în proprietatea statului.

În conformitate cu art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală a reduce lui Adomnița Dumitru din pedeapsă cu 147 zile.

Termenul executării pedepsei lui Adomnița Dumitru a-l calcula din momentul reținerii de către organele competente, cu includerea duratei aflării în stare de arest preventiv din 08.02.2019 până la 05.07.2019 și arest la domiciliu din 05.07.2019 până la 02.12.2019.

În rest sentința atacată a fost menținută.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apela menționat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că, inculpatul Adomnița Dumitru a săvârșit infracțiunea incriminată prevăzută de art. 42 alin. (2), art. 217¹ alin. (4) lit. b, d) Cod penal, individualizată prin „*circulația ilegală a etnobotanicelor în scop de înstrăinare, manifestată prin prelucrarea, cultivarea și utilizarea de plante pentru fabricarea produselor etnobotanice și analogilor lor, săvârșite în scop de înstrăinare, în imediata apropiere de instituții de învățământ și locuri de agrement, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari*”.

Așadar, instanța de apel a conchis că sentința a fost contestată în partea confiscării speciale și stabilirii pedepsei aplicate în privința inculpatului, temei pentru a interveni în sentință din oficiu cu privire la încadrarea juridică, conform art. 409 alin.(2) Cod procedură penală, lipsește.

Referitor la stabilirea pedepsei penale inculpatului, instanța de apel a reținut că sancțiunea art. 217¹ alin. (4) lit. b, d) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 7 la 15 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani. În contextul art. 76 și 77 Cod penal, în calitate de circumstanțe atenuante și circumstanțe ce agravează răspunderea penală, în privința lui Adomnița Dumitru, instanța de fond nu a stabilit.

Astfel, instanța de apel a subliniat că la stabilirea pedepsei inculpatului s-a ținut cont circumstanțele în care a fost descoperită infracțiunea, amploarea și pericolul pentru sănătatea și securitatea publică pe care îl generează consumul și răspândirea drogurilor. Faptele de punere ilegală în circulație a substanțelor narcotice și a drogurilor afectează relațiile din societate menite să protejeze dreptul la sănătate și siguranță al persoanelor, faptele imputate sunt caracterizate de acțiuni sistematice, continue și neîntrerupte, pe timp nedeterminat, activitatea inculpatului, la comiterea infracțiunii participând un grup de persoane a căror activitate este bine organizată și structurată, fiecare având rolul său determinat. Prin urmare, modalitatea de executare a pedepsei trebuie să fie în măsură să asigure reeducarea inculpatului și exercitarea unui control ce vine să prevină antrenarea lui viitoare în activități de același gen, raportat la fapta comisă, gradul de pericol social ridicat al acesteia, cantitatea de droguri, chiar dacă inculpatul a avut o conduită procesuală relativ satisfăcătoare pe parcursul cercetărilor și a judecării cauzei.

Potrivit art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală „Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.”

Instanța de judecată la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Adomnița Dumitru a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor celor deosebit de grave prin prisma prevederilor art. 16 alin. (5) Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție, de personalitatea inculpatului care anterior a fost condamnat, antecedente penale nefiind stinse, nu se află la evidență la medicul psihiatru, sau necrolog.

De asemenea, instanța de apel a menționat că în cauza supusă judecării se atestă că apelantul la motivarea aplicării prevederilor art.90, art. 90¹ Cod penal în privința inculpatului, a invocat repetat prezența circumstanțelor atenuante. Instanța de apel însă, a reamintit că în cazul în care instanța de judecată a redus pedeapsa conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, aceste circumstanțe nu mai pot servi drept temei de aplicare a prevederilor art. 90, art. 90¹ Cod penal, deoarece ar însemna că aceleași situație de drept i se acordă o dublă valență juridică.

Mai mult ca atât, potrivit art. 90 Cod penal alin. (4) „*Persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu*

se aplică.”, iar potrivit art.90¹ alin. (4) „Prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave, precum și al infracțiunilor prevăzute la art.165, art.166¹ alin.(2)-(4), art.171-175¹, 201¹, 206, 208, 208¹ și 208²”.

Astfel, art. 217¹ alin. (4) Cod penal, potrivit art. 16 art. (5) Cod penal - este recunoscută ca a fi o infracțiune deosebit de gravă, iar reducerea pedepsei în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală nu califică infracțiunea săvârșită ca una de gravitate redusă, și deci prevederile art. 90 și 90¹ Cod penal, nu pot fi aplicate.

Subsecvent, instanța de apel a conchis că prima instanță corect și rațional i-a aplicat lui Adomnița Dumitru, pe art. 42 alin. (2), art. 217¹ alin. (4) lit. b, d) Cod penal, pedeapsa închisorii, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, ținând cont și de faptul că dânsul a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în fază de urmărire penală, aplicând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, potrivit căruia inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a stabilit că anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

Cu referire la argumentele avocatului Șpac Rodica invocate în apel, privind aplicarea prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, constatarea condițiilor de detenție contrar art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a admis-o ca fiind una întemeiată din următoarele considerente:

Art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală prevede că, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța va reduce pedeapsa, calculându-se 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv. Conform art. 3 a Convenției Europene a Drepturilor Omului prevede că nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Aceasta interzice, în

termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (*hotărârile Mozer versus Republica Moldova și Rusia; Rotaru versus Republica Moldova; Ciorap versus Republica Moldova*).

La analiza condițiilor de cazare a deținutului, instanța de apel a făcut trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care la punctul 464 stipulează că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții.

Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m² din spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toaile construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul. Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05-11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din țară, a subliniat că, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale și igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient și totodată fiind suprapopulate. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Totodată, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-și mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

Din informația prezentată instanței de apel, Adomnița Dumitru din data de 08.02.2019 până la 04.07.2019 s-a deținut în penitenciarul nr. 13 Chișinău, contrar recomandărilor menționate. Prin urmare, potrivit procesului-verbal de reținere, Adomnița Dumitru a fost reținut de către organele de drept la 06.02.2019, ora 07:29, și ulterior, plasat în Penitenciarul 13 din Chișinău, unde s-a aflat până la data de 04.07.2019.

Astfel, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în Penitenciarul 13, în perioada 08.02.2019 - 04.07.2019, au depășit nivelul

inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat și, în corespundere cu prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală a dispus reducerea pedepsei lui Adomnița Dumitru cu 147 zile.

De asemenea, instanța de apel a menționat că instanța de fond nejustificat a omis soluționarea solicitării procurorului, privind aplicarea confiscării speciale asupra automobilului de model „ Opel Corsa” cu n/î XXXXX, ridicat conform procesului-verbal din 06.02.2014.

Astfel, în temeiul art. 106 Cod penal „alin. (1) confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (2). În cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, se confiscă contravaloarea acestora. Alin. (2), lit. a) sunt supuse confiscării speciale bunurile (inclusiv valorile valutare), utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni”.

Conform materialelor cauzei penale, s-a stabilit că automobilului de model „Opel Corsa” cu n/î XXXXX fiind în posesia inculpatului Popov Alexandr, alias „Șuric” (membru grupării criminale), care aparținea cu drept de proprietate lui Adomnița Dumitru și care a fost folosit pentru comercializarea etnobotanicelor. Conform procesului-verbal de ridicare din 06.02.2014, automobilul indicat a fost ridicat de la membrul grupului criminal în cauză- Popov Alexandr, alias „Șuric”. Ulterior, asupra automobilului menționat a fost aplicat sechestru și potrivit ordonanței din 21.03.2019 acest autovehicul a fost transmis spre păstrare cet. Adomnița Veronica (soția inculpatului Adomnița Dumitru).

Așadar, s-a confirmat că automobilului de model „Opel Corsa” cu n/î XXXXX, a fost utilizat pentru comercializarea etnobotanicelor de către un grup criminal organizat membru care este și Adomnița Dumitru, or, careva probe care a confirma contrariul nu au fost prezentate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Șpac Rodica în numele inculpatului care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală solicită casarea parțială a acesteia în partea stabilirii pedepsei penale și dispunerii confiscării speciale a automobilului de model „Opel Corsa” cu n/î XXXXX în proprietate statului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte prin care inculpatului recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal să îi fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate în temeiul art. 90 sau 90¹ Cod penal, în rest să fie menținută sentința pronunțată de către prima instanță.

În motivarea celor solicitate, recurenta susține că instanța de apel nu a luat în calcul la numirea pedepsei stabilite inculpatului circumstanțele atenuante prezente la

caz, cum ar fi: căința sinceră, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii și faptul că a recunoscut vina în cele imputate solicitând ca respectiva cauză penală să fie examinată în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Mai mult decât atât, apărătorul remarcă că instanța de apel eronat a dispus confiscarea specială a automobilului de model „Opel Corsa”, or, nu au fost prezentate probe că acest automobil a fost dobândit ilicit, nu este obiectul săvârșirii faptei, nu este rezultat din fapta penală și nu este exclus din circuitul civil.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal lărgit constată că, acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține, că potrivit textului recursului declarat de către recurent, acesta invocă temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, sub aspectele că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită”*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele și temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest sens următoarele.

Cu referire la temeiurile de recurs invocate de recurent, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, Colegiul penal lărgit conchide că nu sunt incidente în prezenta speță din considerentul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 415 alin. (1) pct. 1) lit. c), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante, invocate în apelul declarat de către procuror și avocatul Șpac Rodica în numele inculpatului, întemeindu-și soluția în baza probelor examinate de prima instanță, care au fost examinate, verificate de instanța de apel, apreciate corect de aceasta prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată, descrise în decizia atacată, soluția instanței nefiind afectată de o eroare gravă de fapt, iar decizia instanței

de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția, faptele inculpatului fiind încadrate corect conform circumstanțelor faptice constatate în speță, din care considerente, temeiuri de a interveni în decizia instanței de apel nu se identifică.

Cu referire la alegațiile apărării precum că instanța de apel eronat a dispus confiscarea specială a automobilului de model Opel Corsa cu n/î XXXXX, Colegiul penal lărgit le respinge ca fiind neîntemeiate, or, instanța de apel corect a motivat decizia în această parte.

Mai mult decât atât, Colegiul penal lărgit reamintește că potrivit art. 106 alin. (2) Cod penal, confiscarea specială, este o măsură de siguranță cu caracter patrimonial, care constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor care au servit la săvârșirea faptei penale sau au rezultat din săvârșirea acestora, ori sunt deținute contrar legii. Ea se aplică în scopul excluderii pericolului de a fi săvârșite noi fapte penale.

În acest sens, Colegiul penal susține poziția instanței de apel care întemeiat a indicat că s-a demonstrat fără niciun dubiu că automobilului de model „Opel Corsa” cu n/î XXXXX fiind în posesia inculpatului Popov Alexandr, alias „Șuric” (membru grupării criminale), care aparținea cu drept de proprietate lui Adomnița Dumitru a fost folosit pentru comercializarea etnobotanicelor. Or, automobilul de model „Opel Corsa” cu n/î XXXXXX a fost ridicat de la membrul grupului criminal în cauză- Popov Alexandr, alias „Șuric”(a se vedea procesul-verbal de ridicare din 06.02.2014), iar ulterior, asupra automobilului menționat a fost aplicat sechestru și potrivit ordonanței din 21.03.2019 acest autovehicul a fost transmis spre păstrare cet. Adomnița Veronica (soția inculpatului Adomnița Dumitru).

Curtea de la Strasbourg în cauza Yildirim contra Italia, hotărâre din 2003 a precizat că *„Confiscarea a vizat un bun utilizat în scopuri ilicite și a avut ca scop împiedicarea utilizării sale din nou în scopuri ilicite, fiind o măsură relativă la folosința lucrurilor. Prevăzută de lege, confiscarea viza un scop legitim, anume prevenirea imigrației ilicite. În ceea ce privește raportarea acestor scopuri la proprietarul autobuzului, Curtea amintește faptul că utilizarea unor prezumție de fapt este permisă de către Convenție, cu condiția ca acestea să fie rezonabile”*.

Așadar, Colegiul penal lărgit respinge ca fiind neîntemeiate alegațiile apărării în acest sens, or, instanța de apel la dispunerea confiscării speciale a automobilului respectiv și-a întemeiat poziția în urma aprecierii cumulului de probe administrat în respectiva cauză pronunțând o decizie motivată în acest sens.

Cu referire la argumente avocatului precum că în acțiunile inculpatului nu au fost întrunite elementele infracțiunii imputate în conjuncție cu temeiul prin care faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită, Colegiul penal lărgit constată că aceste temeiuri sunt lipsite de o motivare clară, or, inculpatul și-a recunoscut vina în cele imputate, cauza fiind examinată în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar în motivarea cererii de recurs, apărătorul este de acord starea de fapt stabilită de către prima instanță, întemeindu-și recursul doar pe dezacordul cu pedeapsa stabilită inculpatului și confiscarea specială aplicată asupra automobilului de model „Opel Corsa” cu n/î XXXXX.

Colegiul penal lărgit ținând cont de cele indicate susține că din textul recursului rezultă că, recurenta își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată inculpatului, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede

că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Astfel, Colegiul penal lărgit remarcă că argumentele recurente privind stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, sunt nefondate, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, instanța de recurs reține că instanța de apel a dat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite care se atribuie la categoria infracțiunilor deosebit de grave, de motivul inculpatului, de persoana acestuia care anterior a fost condamnat, antecedentele penale nefiind stinse, a recunoscut vina și se căiește sincer, corect a conchis că corijarea acestuia poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse sub formă de 4 ani și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani.

Colegiul penal lărgit reamintește că stabilirea duratei ori a quantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătatea, situația familială și socială etc.

De asemenea, Colegiul penal lărgit indică că chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că, scopul pedepsei poate fi atins cu sau fără executarea efectivă a acesteia, or, conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând neapărat în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

Astfel, Colegiul penal lărgit subliniază că în formarea convingerii, instanța de apel a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv, întreaga conduită a inculpatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

Mai mult decât atât, Colegiul penal lărgit susține poziția instanței de apel care și-a motivat clar și corect decizia de a respinge solicitarea apărării în aplicarea prevederilor art. 90 și 90¹ Cod penal, și anume „(...) potrivit art. 90 Cod penal alin. (4) „Persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei periculoase sau deosebit de periculoase, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.”, iar potrivit art. 90¹ alin. (4) „Prezentul articol nu se aplică în cazul infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave, precum și al infracțiunilor prevăzute la art. 165, art. 166¹ alin.(2)-(4), art.17¹-175¹, 201¹, 206, 208, 208¹ și 208²” (a se vedea pct. 4.1. din prezenta decizie).

În aceste circumstanțe, ținând cont de faptul că infracțiunea comisă de către inculpat conform art. 16 alin. (5) Cod penal face parte din categoria celor deosebit de grave, dispozițiile art. 90 și 90¹ Cod penal, nu pot fi aplicate.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitor la pedeapsa aplicată inculpatului care este proporțională faptelor comise de către inculpat.

Mai mult decât atât, după cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la pronunțarea deciziei recurate, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Față de considerentele relatate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către avocatul Șpac Rodica în

numele inculpatului și potrivit legii, se impune respingerea acestuia, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Șpac Rodica în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui Adomnița Dumitru XXXXX cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **28 iulie 2021**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac